

Raadsmemo

Onderwerp Voortgang werkgroep Lucht

Datum 17 maart 2016

Afzender Wethouder A. Kraijo

Tel.nr. (078) 770 6004

Emailadres a.kraijo@alblasserdam.nl

Geachte raad,

Graag stel ik u in kennis van de tot nu toe gemaakte vorderingen in de werkgroep Lucht.

Het betreft informatie waarvan het nuttig gevonden wordt dat u ervan op de hoogte bent, dan wel de toezending van een door het college of een lid van het college in commissie of raad toegezegd stuk.

In tegenstelling tot het verstrekken van informatie via een raadsinformatiebrief is de raadsmemo niet vooraf in het college besproken en vastgesteld.

Met het presidium is afgesproken dat informatie verstrekt via een raadsmemo wel als ingekomen stuk wordt geregistreerd, maar niet geagendeerd wordt voor een commissie- of raadsvergadering, tenzij een lid van een commissie of de raad hier via de griffier om verzoekt.

Toelichting

Om de raad in staat te stellen om onderbouwd besluiten te kunnen nemen om de luchtkwaliteit in Alblasserdam te verbeteren, is medio 2015 de werkgroep Lucht opgericht. De werkgroep is bedoeld om inhoudelijk voorwerk voor de raad te verrichten. Er vindt geen politieke weging plaats. Het dossier luchtkwaliteit is onderdeel van het duurzaamheidsprogramma. Omdat luchtkwaliteit een complexe materie betreft, laat de werkgroep zich adviseren door verschillende deskundigen die de werkgroep technisch en procesmatig ondersteunen.

De werkgroep beoogt een gezamenlijk beeld te ontwikkelen van de problemen rondom de luchtkwaliteit in Alblasserdam, de oorzaken daarvan, en de mogelijkheden om te komen tot een verbetering van de luchtkwaliteit.

De werkgroep verkiest daarbij een breed gedragen aanpak die:

- aansluit bij het motto van de samenlevingsagenda "Samen Doen";
- zijn uitwerking krijgt in een op te stellen uitvoerings- of actieplan Luchtkwaliteit;
- onderdeel kan zijn van een te ontwikkelen integrale lange termijnvisie "Gezond Alblasserdam 2030".

Met een helder streefbeeld en consistent beleid zullen grotere stappen mogelijk zijn in het bereiken van gezondheidswinst, is hierbij de leidende gedachte.

De werkgroep heeft inmiddels vier werksessies doorlopen.

Analyse

De eerste twee bijeenkomsten stonden vooral in het teken van analyse.

OZHZ en DCMR hebben op basis van metingen en berekeningen de luchtkwaliteit in Alblasserdam in beeld gebracht. De volgende conclusies zijn aan de werkgroep gepresenteerd:

- De resultaten van het Alblasserdamse meetpunt en de modelberekeningen geven vergelijkbare resultaten;
- In Alblasserdam voldoet de luchtkwaliteit in het algemeen aan de wettelijke grenswaarden volgens de Europese regelgeving; op enkele locaties worden de grenswaarden benaderd. Gemeten in 2014 voor fijnstof is $28,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$ en voor stikstofdioxide $37,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (norm voor beide stoffen is $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$).
- De luchtkwaliteit in Alblasserdam wordt voor een aanzienlijk deel bepaald door achtergrondconcentraties veroorzaakt door bronnen die (ver) buiten Alblasserdam liggen. Voorbeelden hiervan zijn industrie (denk aan bijvoorbeeld Rijnmond en Ruhrgebied) scheepvaart, landbouw maar ook verkeer (bijvoorbeeld A15). Het effect van lokale maatregelen alleen zal relatief beperkt zijn om de luchtkwaliteit van Alblasserdam te verbeteren.

In bijlage 1 zijn de achtergrondconcentraties voor fijnstof en stikstofdioxide weergegeven in de taartpunten evenals de Europese grenswaarden en de WHO-advieswaarden (World Health Organisation). De resultaten van de luchtkwaliteit over het jaar 2015 is beschikbaar in het tweede kwartaal.

Met deze analyse is de '0-situatie' gedefinieerd die voor de werkgroep als uitgangspunt dient voor de te verkiezen aanpak. Daarbij is nadrukkelijk onderkend dat de luchtkwaliteit in Alblasserdam, evenals op veel andere plaatsen in Zuid-Holland, (nog) niet voldoet aan de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie van 20 mg/m³ voor fijnstof. Voor stikstofdioxide heeft de WHO geen strengere advieswaarde opgenomen¹. Deze advieswaarden van de WHO zijn geen wettelijk geldende normen.

Proces

Met het inzicht dat het verbeteren van luchtkwaliteit met alleen de aanpak van **lokale bronnen** niet oplosbaar is, stelt de werkgroep een bredere aanpak voor. Een schone en gezonde leefomgeving is niet alleen een zaak en taak van de gemeente. Vragen die daaromtrent spelen zijn: Hoe bereiken we **bewustwording** bij burgers en bedrijven en welke **lobby** naar andere partijen biedt kansen? Met wie kunnen we samenwerken? Gekozen is om een actieplan uit te werken dat uitgaat van de drie genoemde pijlers, lokale bronnen, bewustwording en lobby.

De provincie Zuid-Holland heeft zich op voorhand aangeboden om met Alblasserdam mee te willen denken in haar aanpak van de luchtkwaliteit.

De provincie verwacht op korte termijn, in een vervolg op het Nationaal Samenwerkingsprogramma Lucht, een nieuw provinciaal Programma Luchtkwaliteit vast te stellen. Binnen dit programma wil de provincie onder andere een blauwdruk 'Aanpak Luchtkwaliteit' voor gemeenten ontwikkelen.

Alblasserdam is in onze regio voorloper op het gebied van luchtkwaliteitsbeleid. De provincie wil daarom graag gebruik maken van de ervaringen in Alblasserdam. De Alblasserdamse aanpak kan als 'proeftuin' dienen voor het ontwikkelen van een modelaanpak voor andere gemeenten, is daarbij de gedachte. De provincie heeft niet alleen kennis op het gebied luchtkwaliteitsbeleid, maar brengt ook een waardevol netwerk in. Zo werkt de provincie in dit traject samen met Rebel Group. Het complexe luchtkwaliteitsvraagstuk vraagt om visie en een vernieuwende aanpak, is ook het gedeelde beeld binnen de werkgroep.

De werkgroep staat positief tegenover het initiatief van de provincie en heeft aangegeven graag de samenwerking met de provincie en Rebel Group aan te gaan. Naast kennis, ervaring en een breed netwerk, stelt de provincie ook financiële middelen in het vooruitzicht ter ondersteuning van het proces. De provincie heeft reeds toegezegd een communicatieadviesbureau in de arm te nemen dat, in samenwerking met de gemeentelijke persvoorlichter, een communicatietraject zal vormgeven.

Actieplan

De provincie Zuid-Holland, Rebel Group en OZHZ zullen in overleg met de regisseur OZHZ en de beleidsmedewerker duurzaamheid van de gemeente in de komende weken een eerste aanzet voor een actieplan Luchtkwaliteit uitwerken en dat aan de werkgroep voorleggen.

Het plan zal worden opgebouwd op de drie bovengenoemde pijlers: lokale bronnen, bewustwording en lobby. Door de werkgroep is binnen deze categorieën een groslijst met mogelijke maatregelen samengesteld. Vervolgens is hier door de werkgroep een eerste voorlopige top-10 prioritering aangehangen.

De groslijst van maatregelen zijn in de bijlage opgenomen.

De werkgroep onderkent het belang van het creëren van een breed draagvlak. Onder het motto 'Samen Doen' zullen bedrijfsleven, burgers en maatschappelijke organisaties gevraagd worden om mee te denken aan de prioritering van maatregelen. Hoe, wordt in het actieplan verder uitgewerkt.

De werkgroep verwacht voor het zomerreces het plan aan de raad te kunnen voorleggen.

Ik blijf u op de hoogte houden van ontwikkelingen vanuit de werkgroep luchtkwaliteit.

Met vriendelijke groet,
Wethouder Arjan Kraijo

¹ De WHO houdt in de richtlijn voor luchtkwaliteit feitelijk voor stikstofdioxide dezelfde waarde aan, als de Europese norm voorschrijft: 40 mg/m³.